

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/40057,ul-Mlynarskiego-Zygmunta.html>
24.03.2026, 20:35

ul. Młynarskiego Zygmunta

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ul. Zygmunta Młynarskiego **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Zygmunt Młynarski (1904-1963) - działacz komunistyczny, wykładowca, członek władz wojewódzkich PZPR, dyrektor Instytutu Polsko-Radzieckiego.

Urodził się w Demblinie koło Dąbrowy Tarnowskiej. Brał udział w walkach o Lwów, w wojnie 1920 roku oraz w trzecim powstaniu śląskim. Następnie studiował od 1923 r. historię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W czasie studiów działał w środowiskach lewicy akademickiej. Był członkiem zarządu Niezależnego Związku Akademickiej Młodzieży Socjalistycznej „Życie” (NZAMS „Życie”).

W 1924 r. został działaczem Komunistycznej Partii Robotniczej Polski (KPRP, od 1925 r. – KPP). Jako zawodowy funkcjonariusz partii, utrzymywany z funduszy Międzynarodówki Komunistycznej (Kominternu) z siedzibą w Moskwie, przerzucanych nielegalnymi drogami do kraju, objął w konspiracyjnej KPRP funkcję sekretarza Komitetu Dzielnicowego Kraków-Płaszów oraz wszedł do Egzekutywy Komitetu Okręgowego KPP (KO KPP). W 1928 roku został w ramach KPP został oddelegowany do prowadzenia działalności wśród górników w okolicach Jaworzna. Był na krótko aresztowany. Od 1929 roku współpracował z Wydziałem Rolnym KO KPP oraz współdziałał przy redagowaniu pisma „Samopomoc Chłopska”. Jednocześnie publikował prace i artykuły propagujące ideologię komunistyczną.

W latach 1930-31 pełnił funkcję sekretarza Okręgu Międzynarodowej Organizacji Pomocy Rewolucjonistom – MOPR (struktury będącej dodatkowym narzędziem oddziaływania bolszewików na społeczeństwa innych krajów). Ścisłe współpracował z Wydziałem Propagandy KO KPP.

W tym czasie KPP prowadziła konspiracyjną działalność antypaństwową na rzecz Związku Sowieckiego i ruchu komunistycznego. Żądała oderwania od Polski zarówno ziem wschodnich, jak i Pomorza oraz Górnego Śląska. Na pozostałym terytorium kraju zamierzała tworzyć polską republikę sowiecką. W uchwałach VI Zjazdu KPP z 1932 roku partia oświadczała: „Imperializm Polski ustanowił swe panowanie na Górnym Śląsku na mocy imperialistycznego traktatu wersalskiego, przez zdławienie walki rewolucyjnej proletariatu górnośląskiego, przez oszustwo plebiscytowe, przez rozpętanie nacjonalistycznej antyniemieckiej nagonki [...]. KPP walczy o prawo każdego narodu

ujarzmionego przez imperializm polski do całkowitego samookreślenia, aż do oderwania się od państwa polskiego [...]. KPP mobilizuje masy pracujące na Górnym Śląsku, jak również na Pomorzu [Gdańskim] do walki z uciskiem narodowym ludności niemieckiej pod hasłem praw do samookreślenia aż do oderwania od Polski [...]. W stosunku do Górnego Śląska i Pomorskiego Korytarza proletariat polski przekreślił orzeczenia imperialistycznych traktatów i zapewni ludności tych ziem prawo samookreślenia aż do oderwania od Polski. W stosunku do Gdańska KPP zwalcza narzucone mu jarzmo Polski i Ligi Narodów, zwalcza aneksjonistyczną politykę imperializmu polskiego i uznaje prawo ludności gdańskiej, siłą oderwanej od Niemiec, do ponownego złączenia się z Niemcami". Sowieckie władze Międzynarodówki Komunistycznej (Kominternu) zdecydowały o przeorganizowaniu haseł programowych dopiero w roku 1935. Wtedy również w KPP rozpoczęto promocję haseł „jednolitofrontowych”, ale już w 1938 roku KPP została przez Komintern rozwiązana.

W czasie wojny w latach 1939-44 przebywał w Rumunii. W 1944 roku przez krótki czas utrzymywał kontakt ze stworzonym w ZSRS tzw. Związkiem Patriotów Polskich. W czerwcu 1945 roku powrócił do Polski, został aktywistą komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej (PPR), a następnie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR). Ukończył Szkołę Partyjną przy Komitecie Centralnym PZPR. Był członkiem Komitetu Wojewódzkiego PPR i PZPR w Krakowie. W 1950 roku był pierwszym prezesem Zarządu Głównego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. Działał w Towarzystwie Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Był twórcą i pierwszym dyrektorem Instytutu Polsko-Radzieckiego (1952-57), ukierunkowanego na kształcenie kadr wykładowców propagujących ustrój sowiecki. Od 1954 r. był profesorem na Uniwersytecie Warszawskim. Na początku lat 60. był kierownikiem „Zakładu ZSRR i krajów demokracji ludowej” w podporządkowanym władzom centralnym Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych.

(JRKr, MKKr)